

השנית באחד לחודש הוקם המשכן, ותני עלה: ביום שהוקם המשכן, בו ביום נתרמה התרומה. רבי מבי, רבי יאשיה בשם כהנא: נאמר כאן: "חדשי", ונאמר להלן: "חדשי". מה "חדשי" שנאמר להלן אין מונין אלא מניסן, אף "חדשי" שנאמר כאן אין מונין אלא מניסן. – אמר רבי יונה: שבק רבי מבי ראשה ואמר סופא. דל כן, כהדא דתני: "זאת עולת חודש בחדשו" – יכול תהא תורם בכל חודש וחודש! – תלמוד לומר: "בחדשו לחדשי" – בחודש אחד הוא תורם

אור לישירים

כהנא אינה אמוראית אלא מקורה תנאי, כמו שאמרו עליה להלן).

רבי שמואל בר בר יצחק ורבי טבי נחלקו, מניין למדים שבאחד בניסן תורמים את תרומת השקלים החדשים. לדעת רבי שמואל בר בר יצחק למדים זאת מתרומת שקלים שהיתה בתחילה, ולדעת רבי טבי למדים זאת בגזירה שווה (לימוד דין בעניין אחד מעניין שני, על פי מלים דומות הכתובות בתורה בשני העניינים).

אמר רבי יונה (מגדולי אמוראי ארץ ישראל בדור הרביעי): **שבק רבי טבי ראשה ואמר סופא** – עזב רבי טבי את ראשה (של הברייתא שלהלן) ואמר את סופה (רבי טבי אמר רק את סופה של הברייתא, ולא אמר גם את ראשה של הברייתא, אבל ודאי שרבי טבי סמך על ראשה של הברייתא). **דל כן** (צריך לומר: 'דלא כן' או 'דלכך' = דאין לא כן) – שאם לא כך (אם לא תאמר שרבי טבי סמך על ראשה של הברייתא, אין מובן לדבריו, שהרי בתחילה יש ללמוד מן הכתוב שתורמים את הלשכה בראש חודש אחד בשנה לצורך כל חודשי השנה), **כהדא דתני**: – כמו (הברייתא) הזאת ששונה (התנא, שבתחילה הוא לומד מן הכתוב שתורמים את הלשכה בראש חודש אחד בשנה לצורך כל חודשי השנה, ובסוף הוא לומד בגזירה שווה שתורמים בראש חודש ניסן): נאמר (בעניין מוסף של ראש חודש): **"זאת עולת חודש בחדשו"** (במדבר כח, יד) – ולמדים מכתוב זה, שיש להביא את מוסף של ראש חודש ("עולת חודש"), וכן שאר קורבנות ציבור, מתרומת השקלים שתורמים בראש חודש ("בחודשו"), – **יכול** – יכול אני לומר, תהא (במקבילה ובנוסח הבבלי של מסכת שקלים: 'יהא') **תורם בכל חודש וחודש!** – אולי יעלה על דעתך שיהיו תורמים את הלשכה בכל ראש חודש וראש חודש לצורך אותו חודש! – **תלמוד לומר**: – הכתוב מלמד לומר: **"בחדשו לחדשי השנה"** – **בחודש אחד הוא תורם לכל חדשי השנה** – תורמים את הלשכה בראש חודש אחד בשנה לצורך כל חודשי

עלה: – ושונה (התנא) / ושנוי (שנויה ברייתא) עליה (על הכתוב): **ביום שהוקם המשכן, בו ביום נתרמה התרומה** – באותו יום, שהוא ראש חודש ניסן, תרמו את תרומה הלשכה מן השקלים שהביאו ישראל, והביאו מהם את קורבנות הציבור שהקריבו במשכן מיום זה ואילך. וכשם שכשהוקם המשכן תרמו את תרומת השקלים החדשים באחד בניסן, כך גם לדורות תורמים את תרומת השקלים החדשים באחד בניסן.

בבבלי שבת פזב, נמנו עשר עטרות שנטל אותו יום: ראשון למעשה בראשית (יום ראשון בשבת), ראשון לנשיאים (להקרבת הנשיאים בחנוכת המשכן), ראשון לכהונה, ראשון לעבודה, ראשון לירידת האש (על המזבח), ראשון לאכילת קודשים, ראשון לשיכון שכינה בישראל, ראשון לברך (ברכת כוהנים) את ישראל, ראשון לאיסור הבמות (שמהקמת המשכן ואילך נאסר להקריב לה' בבמה), ראשון לחודשים. ולא מנו שם ראשון לתרומה.

ומציעים מקור שני: **רבי טבי** (אמורא ארץ ישראל בדור השלישי) אמר בשם **רבי יאשיה** (אמורא ארץ ישראל בדור השלישי) שאמר **בשם כהנא** (רב כהנא השני, אמורא בבלי בדור השני): **נאמר כאן: "חדשי"** – בעניין מוסף של ראש חודש נאמר: **"זאת עלת חודש בחדשו לחדשי השנה"** (במדבר כח, יד) – זאת העולה שתהיה בכל ראש חודש וראש חודש, בכל חודשי השנה. ולמדים מכתוב זה, שיש להביא את מוסף של ראש חודש, וכן שאר קורבנות ציבור, מתרומת השקלים החדשים שתורמים בראש חודש, **ונאמר להלן** (במקום אחר): **"חדשי"** – בעניין פסח מצרים נאמר: **"החדש הזה לכם ראש חודשים, ראשון הוא לכם לחדשי השנה"** (שמות יב, ב) – בחודש ניסן תתחילו את מניין חודשי השנה. מה **"חדשי" שנאמר להלן אין מונין אלא מניסן** – כמו שלחודשים אין מתחילים למנות אלא מניסן, אף **"חדשי" שנאמר כאן אין מונין אלא מניסן** – כך גם לתרומת שקלים אין מתחילים למנות אלא מניסן, שמראש חודש ניסן מתחילים להביא קורבנות ציבור מתרומת השקלים החדשים שתורמים בראש חודש ניסן (דרשה זו בשם